

Stanjura chce sáhnout na nejdůležitější daň. „Konec frašek z Babišovy éry“

- CZ24 News | 11. ledna 2023

ČESKO: Vláda v programovém prohlášení slibovala ukončení rozhazovačné politiky předchozího kabinetu a uzdravení rozpočtu, v každém případě bez zvýšení daní. To se ukazuje jako nemožné a tak po dani z mimořádných zisků přichází ministr financí Zbyněk Stanjura (ODS) s úpravou daně z přidané hodnoty a sjednocením jejích nižších sazeb. Sebelepší změna DPH má na rozpočet státu značný vliv, daň zajišťuje největší příjem státu. Ekonomové ale upozorňují na to, že více než na výši jednotné nižší sazby bude záležet na tom, jaké zboží a služby do ní budou zařazené. Během covidu totiž došlo u některých z nich ke snížení daně kvůli „odškodnění“ za lockdowny. Návrat zpět na základní 21procentní sazbu DPH tak může být v tomto případě citelný.

Stanjurova daňová reforma by měla spočívat ve zjednodušení systému sazeb. Aktuálně existují vedle základní 21procentní sazby DPH také dvě snížené. První snížená 15procentní, do které spadá většina potravin či některé zdravotnické pomůcky, a druhá snížená 10procentní sazba, pod kterou patří léky, kojenecká výživa, knihy, časopisy a také některé služby, jako jsou kadeřnické služby nebo stravování a podávání nápojů včetně točeného piva v restauracích.

Dle odhadů by jednotná nižší sazba měla být na třinácti či čtrnácti procentech. Jak sám Stanjura říká, záleží hlavně na tom, jaké služby a zboží budou ponechané ve snížené sazbě. Do nejvyšší, jednadvacetiprocentní sazby by se tak mohla přeradila část služeb a zboží, které v covidovém roce 2020 přesunula do nejnižší, desetiprocentní sazby, tehdejší vláda Andreje Babiše. Typickým příkladem jsou služby kadeřníků.

Pocovidová čistka

„Některé věci byly během covidu ‚dočasně‘ přesunuty ze standardní sazby do nižší ne z ekonomických či sociálních důvodů, ale jako forma ‚odškodnění‘ výrobců či poskytovatelů za státní lockdowny. A tyto položky jsou v daňovém systému doteď, jak už to tak bývá. Větší část současných obřích deficitů byla však způsobena zvýšením výdajů, nikoli snížením daní. Pokud k těmto ‚dočasně‘ zvýšeným výdajům budeme jenom dohledávat nové daně, pak tím zakonzervujeme covidová zvláštní pravidla výdajů navěky,“ varuje v reakci pro Echo24 hlavní ekonom skupiny Natland Petr Bartoň.

Změna sazeb DPH je obecně považována za závažnou. Nejen že návrat k jedné snížené sazbě ovlivní náklady, které lidé s placením daně mají, ale také změní naše postavení vůči ostatním zemím na jednotném trhu EU. Současná základní sazba 21 procent patří v rámci unie spíše k průměrným, první snížená sazba je však v Česku jedna z nejvyšších, jsme na tom stejně jako Slováci nebo Rakušané.

„Dvě snížené sazby oproti jedné administrativní zátěží jsou, a něco papírování by se návratem k jedné sazbě ušetřilo, ale i zde při moderních robotických účetních systémech záleží spíše na nesmyslnosti rozdělení zboží do skupin než počet skupin. A v tomto má Česko nešťastné zkušenosti, jak ukázala minulá vláda se svou fraškou tří různých daňových sazeb na pivo v hospodě, podle toho, jakým způsobem ho pivař vypije,“ říká k tomu Bartoň.

„Dalším důsledkem zařazení podobného zboží do různých sazeb bývá například i to, že teplý pultík v hypermarketech mívá vlastní kasu protože prodávající musí správně zaregistrovat a různě

zdanit, zda grilované kuřecí stehno sníte na místě, kdy platí vyšší daň, nebo si je odnesete domů. Poté je daň často nižší, i když to prodejce nemusí zohlednit v rozdílné prodejní ceně," dodává ekonom.

Stát loni vybral na DPH 536,2 miliardy korun, což je o 72,5 miliardy více než v roce 2021. Meziroční nárůst tak dosáhl 15,6 procenta. Vláda se chce na změnách v DPH dohodnout do konce února. Balíček zvyšující některé daně a zároveň zavádějící úspory za zhruba 70 miliard by chtěl Stanjura poslat do Sněmovny v květnu.

[ZDROJ](#)